

ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐν Ἑλλάδι 8
Ἐν τῇ Ἐξωτερικῇ Φρ. λρ. 10

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

Πᾶσα αἰτήσις ἀπευθύνεται:

Διευθύνσιν «Φωνῆς τῆς Ἡπείρου»
Ἀθῆναις

ΕΤΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Γίνονται δεκταὶ ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1902. Ὁφείλουν δὲ οἱ ἐπιθυ οὗντες νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ νὰ ἀποστείλωσι καὶ τὴν συνδρομὴν αὐτῶν καὶ νὰ ἀπευθύνωνται δι' ἐπιστολῆς ἢ ταχυδρομικοῦ δελεταρίου πρὸς τὸν συντάκτην κ. ΓΕΩΡΓ. Κ. ΓΑΓΑΡΗΝ.

Ἡ «Φωνὴ τῆς Ἡπείρου» εἶναι τὸ μόνον Ἡπειρωτικὸν ὄργανον τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἑνδεκά ἐτῶν συνηγορεῖ ὑπὲρ τῶν Ἡπειρωτικῶν ζητημάτων καὶ ὑπὲρ τῶν ἀπικνητῶν διεσπαρμένων Ἡπειρωτῶν.

Εἰς προηγούμενον φύλλον ἐξεφράζομεν ὑπονοήσας ὅτι ἡ Πύλη διὰ τῆς ἀποστολῆς τῆς ἐκ Πασσάδων ἐπιτροπῆς σκοπὸν κυρίως εἶχεν ὅπως πείσῃ τοὺς Ἀλβανοὺς νὰ ἀντιταχθῶσιν εἰς τὴν εἰσχωγὴν μεταρρυθμίσεων ἐν Ἀλβανίᾳ. Ἀφοῦ δὲ κατορθώσῃ τοῦτο ἔπειτα ὅτι καὶ ἐν Ἡπείρῳ θὰ συμβῇ τὸ ἴδιον. Ἡ μέθοδος ἐπὶ τοῦ παρόντος φαίνεται ἐπιτυχούσα, διότι οἱ «Καίριοι» τοῦ Λονδίνου ἀναφέρουσιν ὅτι «τὸ ζήτημα τῆς ἐπεκτάσεως τῶν μεταρρυθμίσεων εἰς τὰ βιλαέτια Ἀδριανουπόλεως, Σκόδρας καὶ Ἰωαννίνων εἶχον ἐξετάσει ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Ρωσία, ἀλλ' ἐπεκράτησεν ἡ ἀντίθετος γνώμη, ἕνεκα τῆς ἀντιστάσεως τῶν Ἀλβανῶν, οἵτινες θὰ ἡμπούδιζον τὴν ἐφαρμογὴν καὶ οὕτως θὰ ἐναυάγει κατ' ὁλοκληρίαν τὸ σχέδιον. Ἠγέρθησαν ὑπονοήσας ὅτι ὁ Σουλτάνος δὲν ἐνήργησεν ἐκ γενναιοφροσύνης, ἀλλ' ὅτι ἤθελε νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς μεταρρυθμίσεις ἀκριβῶς ὅπως ματαιώσῃ αὐτάς. Αἱ Δυνάμεις θὰ ἐπιμείνουν ὅπως περιορισθῶσιν αἱ μεταρρυθμίσεις ἐπὶ τοῦ παρόντος μόνον εἰς τὴν Μακεδονίαν». Τοιοῦτοτρόπως ἡ Ἡπειρος ἐπὶ τοῦ παρόντος τίθεται ἐκτὸς γραμμῆς καὶ δὲν πρόκειται νὰ ὠφελῇ ἐκ τῶν εἰσαγομένων μεταρρυθμίσεων. Τὸ ζήτημα τῶν Ἀλβανῶν μεταχειρίζεται πάντοτε ἡ Πύλη ὡς αἰεὶ πρόκειται νὰ φέρῃ ἀντιπερισπασμὸν εἰς πᾶσαν ἐν Ἡπείρῳ μεταβολὴν. Ἐκ τούτου δὲ συνάγεται ὅτι οἱ Ἀλβανοὶ δὲν γνωρίζουν τί ζητοῦν. Ἐως χθὲς μᾶς ξεκούφηναν διὰ στάσεων κατὰ τῶν ἀρχῶν, διὰ προκηρύξεων περὶ ἀνεξαρτησίας καὶ αὐτοδιοικήσεως διὰ προχειρήσεως ἐπιδόξων ἡγεμόνων. Αἶφνης νῦν στρέφονται πρὸς τὴν φορὰν ἄλλου ἀνέμου. Δὲν θέλουν μεταρρυθμίσεις, τίποτε, τίποτε. Ἐπιθυμοῦν νὰ διατηρηθῇ ἡ ἡγεμονία τοῦ Σουλτάνου ὅπως ἔχει σήμερον ἀκεραία, ἄνευ οὐδεμιᾶς μεταβολῆς. Ἡμεῖς οὐδέποτε εἶχομεν ἀμφιβολίαν περὶ τῶν μυθίων αἰσθημάτων τοῦ Ἀλβανικοῦ Ὀθωμανικοῦ πληθυσμοῦ καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠξιώσαμεν προσοχῆς οὔτε τὰς προκηρύξεις τοῦ Ἀλάδρου Καστροῦ, οὔτε τῶν ἄλλων προπαγανδῶν. Οἱ Ἀλβανοὶ εἰσὶ πρὸ πικρῶς τοῦρκου. Ζητοῦν βεβαίως, ὡς λαὸς ὑπερήφανος, κάποιον ἐλευθερίαν, περισσοτέραν τῶν ἄλλων μωχμεθικῶν πληθυσμῶν, ἀλλὰ τὰς ἐλευθερίας ταύτας καὶ τὰ δικαιώματα ἐννοοῦσι νὰ τὰς ἔχωσιν ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ Σουλτάνου. Ἐὰν ἀγωνίζονται ἐνίστε ἐναντίον τῶν ἐγγυῶν ἀρχῶν δὲν πράττουσι τοῦτο ἐκ γενικῶν αἰτίων ἀλλ' ἐξ ὧν στενωὺς τοπικῶν. Ἐν γένει ἡ ἐκεί κατὰστασις δὲν εἶναι εὐάρεστος. Ταύτης ἐπωφελοῦνται τὰ διάφορα πολιτικὰ κομμάτια καὶ προσπαθοῦσι νὰ τοὺς παρσύρῳσι μὲ τὸ μέρος αὐτῶν εἴτε ἄλλως ἐπιδιώκουσιν ὠφελείας ὑλικᾶς. Μόλις ὅμως οἱ

Ἀλβανοὶ δίδωσιν ὅτι ἐξ ὧν τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν σαλεύεται ἡ κυριαρχία τοῦ Σουλτάνου ἄλλοι προσέρχονται ἐκεῖ ὅθεν ἐξέκλινεν. Παράδειγμα ἔχομεν τὰς διχμηρυίας αὐτῶν κατὰ τῶν μεταρρυθμίσεων.

Θᾶττο ἡ βράδιον ὅμως ἡ Πύλη θὰ ἐξαναγκασθῇ νὰ ἐφαρμόσῃ μεταρρυθμίσεις καὶ ἐν Ἡπείρῳ, διότι οἱ Ἡπειρώται οἱ περισσότερον παντὸς ἄλλου ἐν Τουρίᾳ πληθυσμοῦ πάσχοντες καὶ τυραννόμενοι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ μὲνωσι ἐπὶ πολὺ ἀπαιθεῖς. Σήμερον δὲν πρόκειται νὰ δυσχεράνωμεν τὸ ἔργον τῶν Δυνάμεων πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφασισθέντων ἐν Μακεδονίᾳ, διότι ἡ Πύλη ἀφορμὴν ἐπιζητεῖ νὰ χρονοτριβήσῃ περισσύτερον. Τὴν ἐπαύριον ἔχομεν καθήκον νὰ ζητήσωμεν τὰς ἰδίαις μεταρρυθμίσεις καὶ θὰ ἐπιδιώκωμεν τοῦτο διὰ παντὸς μέσου. Ἐὰν ἡ Πύλη εἶναι ἀποφασισμένη νὰ ματαιώσῃ ταύτας διὰ τὴν Ἡπειρον θὰ εὐρεθῇ καὶ πάλιν εἰς τὴν δυσάρεστον θέσιν νὰ ὑποκύβῃ εἰς πείσιν. Ἀλλως τε τὸ Ἡπειρωτικὸν στοιχεῖον δικαιοῦται παντὸς ἄλλου περισσότερον μᾶς εὐνοίας ἐκ μέρους τοῦ Σουλτάνου. Οὐδέποτε διετάραξε τὴν ἡσυχίαν τοῦ Κράτους αὐτοῦ. Ὅχι μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ ἀπέκρουσε πᾶσαν πρὸς ἐξέγερσιν τάσιν. Τὸ ἐλληνικὸν δὲ στοιχεῖον τόσῳ ἐν Ἡπείρῳ ὥσθ καὶ ἐν Μακεδονίᾳ ὑπῆρξεν ἐκεῖνο ὅπερ ἀντετάχθη εἰς τὰς Βουλγαρικὰς καὶ Ἀλβανικὰς ραδιουργίας. Ὁ Σουλτάνος πεποιθήμενος ὅτι ἀνγνωρίζει τὰς ὑπηρεσίας ταύτας ὡς καὶ τὰς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δοθείσας συμβουλὰς ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως τοῦ Βασιλέως Γεωργίου. Εἰς τὸν λόγον τοῦτον ὀφείλομεν νὰ ἀποδώσωμεν καὶ τὴν ἐκ μέρους τοῦ Σουλτάνου πρκασημοφορίαν τοῦ Βασιλέως ἡμῶν, τοῦ Διαδόχου καὶ τοῦ πρωθυπουργοῦ. Ὁ βασιλεὺς φαίνεται ὅτι ἐγκρίτως συνέστησεν εἰς τὰς κυβερνήσεις νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ ἐλληνικοῦ στοιχείου τοῦ ἐπικρατεστέρου ἐν Ἡπείρῳ καὶ Μακεδονίᾳ. Ἡμεῖς ὅμως δὲν ἠδυνήθημεν νὰ λάβωμεν γνῶσιν τῶν ἐνεργειῶν τούτων ἀψηχολημένοι ὄντες, ὅτε μὲν μὲ τὰς ἐκλογὰς, ὅτε μὲ ἄλλα ἐπουσιδῶδη πολιτικὰ καὶ βουλευτικὰ ζητήματα συντελοῦντα εἰς ἐπαύξισιν τῆς ἐσωτερικῆς ἡμῶν κακοδαιμονίας. Νῦν δὲ ὧν ἡ προσοχὴ στρέφεται πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Διαδόχου ὑποβληθέντα στρατιωτικὰ νομοσχέδια. Ἡ κυβερνήσις ὑποστηρίζει ὅτι ὁ Βασιλεὺς δὲν ἦτο ἀπαραιτήτων νὰ γνωρίξῃ τὴν ὑποβολὴν αὐτῶν ἀφοῦ αἱ ἀρχαὶ αὐτῆς ἦσαν γνωσταί. Ἐνδέχεται τοῦτο νὰ εἶναι ἀληθές ἀλλὰ πρὸς τὸ Στέμμα καὶ πρὸς τὸν Διάδοχον ἀπαιτεῖται μεῖζον σεβασμὸς ὅταν πρόκειται περὶ ζητημάτων θιγόντων ἀμέσως. Ὁ Βασιλεὺς φέρει πάντοτε, κατὰ τινὰς, τὴν εὐθύνην παντὸς ἀποτυχάνοντος ζητήματος. Ὅταν ὁ πόλεμος ἔκλινε ἐναντίον ἡμῶν ὁ κ. πρωθυπουργὸς τὸ ἔκ ο ψ ε λ ἄ σ π η καὶ ἀφῆκε τὸν Βασιλέα καὶ τὸν Διάδοχον μόνους νὰ ἐκδιώξουν τὸν ἐχθρόν. Διὰ τοῦτο ἐνίστε δέον κατὰ μέρος νὰ τίθενται αἱ ὑπερφηάνειαι προκειμένου περὶ ζητημάτων ἀφορώντων τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολεμικῶν τῆς χώρας δυνάμεων καὶ περὶ ἐκείνων ἄτινα ἀποβλέπουσιν τὰ ἐν γένει ἐθνικὰ συμφέροντα.

ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΚΑΤΑ τηλεγραφήματα ἐκ Κων)πόλεως ὁ Μ. Βεζύρης ἐπισκέφθη τοὺς πρεσβευτὰς τῆς τῆς Ρωσίας καὶ Αὐστρουγγαρίας. Χθὲς δὲ οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἐγένοντο δεκτοὶ εἰς ἀκρόασιν παρὰ τοῦ Σουλτάνου. Κατὰ τὰς ἐπισκέψεις ταύτας ἀντηλλάγησαν ἀμοιβαίαι εὐχαριστεῖαι, ἐκ μέρους μὲν τῆς τουρκικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν μετριοπάθειαν τοῦ σχεδίου τῶν μεταρρυθμίσεων καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὰ κυριαρχικὰ τῆς Τουρκίας δίκαια, ἐκ μέρους δὲ τῶν πρεσβευτῶν πρὸς τὸν Σουλτάνον διὰ τὴν ἄνευ τινὸς ἀντιρρήσεως ἀποδοχὴν τοῦ σχεδίου καὶ τὸν ἄμετον διορισμὸν τοῦ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ. Ἡδὴ ἡ Ὀθωμ. Κυβέρνησις καταγίνεται εἰς τὴν ἐκπόνησιν νόμου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ σχεδίου τῶν μεταρρυθμίσεων. Ὁ νόμος οὗτος θὰ κοινοποιηθῇ εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς Κυβερνήσεις καὶ ἀφοῦ ἐγκριθῇ θὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ὑπὸ τὸν ἑλεγχον τῶν Δυνάμεων. Κατ' ἀνακοινώσεις Ρώσου διπλωμάτου, ἡ Ρωσικὴ διπλωματία δὲν φαίνεται εὐχαριστημένη ἐκ τῶν ἀποδεκτῶν γενομένων μεταρρυθμίσεων, τὰς ὁποίας θεωρεῖ ἀνεπαρκεῖς. Δὲν ἀποκρύπτει ἐπίσης τὸν φόβον αὐτῆς ἐκ τοῦ ὅτι αἱ Βουλγαρικαὶ συμμορίαὶ δὲν θὰ παύσωσιν ἴσως ἀναφανόμεναι ἐν Μακεδονίᾳ. Ἐξ ἄλλου ὅμως χαίρει διότι ἡ Εὐρώπη ἀπεφάσισε κατ' ἀρχὴν νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα. Τούτου ἐπιτευχθέντος, δὲν θὰ εἶναι δύσκολον νὰ κατορθωθῇ βαθμηδὸν ριζικωτέρα μεταβολὴ ἐν Μακεδονίᾳ.

Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ πατριάρχης ἐποιήσατο τὴν ἐβδομάδα ταύτην ἐπίσκεψιν εἰς τὸν πρεσβευτὴν τῆς Γερμανίας βαρὼνον Μαρσάλ. Ὁ Πατριάρχης ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ δὲν εἶχεν ἀνταλλάξει ἐπισκέψεις μετὰ τοῦ Γερμανοῦ πρεσβευτοῦ. Κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτοῦ ταύτην ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐπεκαλέσθη τὴν συνδρομὴν τῆς Γερμανικῆς πρεσβείας πρὸς ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν ἐκκρεμῶν ὑποθέσεων τοῦ Πατριαρχείου ἰδιαίτερος. Ἐπεκαλέσθη ἐπίσης τὴν ἀρωγὴν τῆς Γερμανικῆς πρεσβείας ὑπὲρ τοῦ ἐν Μακεδονίᾳ ἐλληνικοῦ στοιχείου κατὰ τὴν ἐπικειμένην ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου τῶν μεταρρυθμίσεων.

Ἡ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ κυβερνήσις ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς ἐν Τουρίᾳ ἐμπορικοὺς αὐτῆς πράκτορας τὴν ἀκόλουθον ἐγκύκλιον: «Ἐκ τῶν ἐκθέσεων τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ἡγεμονικῶν ἐμπορικῶν ἀντιπροσώπων προκύπτει ὅτι τὰ πνεύματα τοῦ ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ Βουλγαρικοῦ πληθυσμοῦ εἶναι ἐπὶ τοσοῦτον ἐξημμένα ὥστε προβλέπεται ἐξέγερσις διὰ τὸ ἀμέσως προσεγγεῖλλον. Τὴν κατὰστασιν ταύτην κρίνει ἡ ἡγεμονικὴ κυβερνήσις οὐ μόνον ὡς ἀνησυχαστικὴν ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπικίνδυνον ἐν γένει εἰς τὴν Μακεδονικὴν ὑπόθεσιν. Ἡ ἡγεμονικὴ κυβερνήσις κατ' ὀρθὴν νὰ ἐλύσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Μεγάλων Δυνάμεων ὑπὲρ τοῦ Μακεδονικοῦ πληθυσμοῦ. Αἱ διαπραγματεύσεις αἰτίνας ἀπὸ ἐνός ἡδὴ ἐτους διεξάγονται μετὰ τῶν Ἀνακτοβουλίων ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο, τὸ εἰς Σόφίαν ταξείδιον τοῦ κομητοῦ Λάμσдорφ,

MIX. ΚΟΥΜΑΣ δικηγόρος ἐκ Ζίτσης τῆς
Ἑπείρου ὁδὸς Ζωοδόγου Πηγῆς.

Η ΒΑΣΙΩ ΒΑΛΑΝΤΩΜΕΝΗ

ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΩΤΟ

26 7)βρίου 1898

Πολυαγαπημένο μου ταίρι

Σήμερα σηκώθηκα πρωτὶ πρωτὶ χαρούμενη σὺν τῇ μούλῃ, κανέναν πῶς δίχως ἄλλο θάχωμε γράμμα σου· αὐτὸ τὸ γράμμα ἐγὼ τὸ περίμενα ἀπὸ μέρες· ἡ ἀσπρη μας κόττα εἶχε τόσες ἡμέρες ποὺ τῆς κρέμονταν ἀπὸ τὴν φτεροῦγες ἓνα φτερό· παραψήφου πῶς τὸ βράδακι ἓνα σφαλάγγι δὲν ξεκόλαξε ἀπὸ κοντὰ μου· ὅλο γύρα ἀπὸ μένανε τριγύριζεν.

Ἀξαφνὰ ἀκούω τὸν ταχυδρόμο ποὺ μᾶς φωνάζει· ἔχουμε γράμμα· ἔτρεξα ἐγὼ σὺν ἀσπρῇ καὶ τὸ πῆρα· ὅταν τόφερα ἔτρεμε τὸ χέρι μου, ἔτρεμεν ὅλο τὸ κορμί μου· δὲν ἔβλεπα τὴν ὥρα πότε νὰ ἔλθω στὸ σπῆτι· πρῶτα τὸ διάβασεν ὁ πατέρας, καὶ ἐγὼ καὶ ἡ μάνα ἀκούγαμε· μοῦ πεταχτήκανε τὰ δάκρυα ἀπὸ τὴν χαρὰ μου καὶ δὲν ἠμποροῦσα νὰ τὰ κρατήσω, δὲν ἠμποροῦσα νὰ τὰ κρύψω· εἶχα καὶ δίκαιο· αὐτὲς τὲς ἡμέρες εἶχα πικραθῇ, εἶχα σεκιετισθῇ πάρα πολὺ· παραψήφου τὴν πρώτη ἡμέρα ποὺ ἔφυγες πῆγε νὰ μοῦ σηκωθῇ ὁ νοῦς, κόντεψε νὰ τρελλαθῶ· ἄχ! μάνα μου, τί ἡμέρα ἦταν ἐκείνη! πῶς τὴν πέρασα αὐτὴν τὴν ἡμέραν;

Ἀμὰ τὸ διάβασεν ὁ πατέρας τὸ γράμμα μοῦ τῷδωσεν ἐμένα· μόλις τὸ πῆρα στὸ χέρι μου ἀντριχίλασεν ὅλο τὸ κορμί μου· μιά συγκίνησι μοῦ πέρασε σὺν σπασθῇ τὴν καρδιά μου μέσ' στὴ μέση· τὸ πῆρα καὶ ἔφυγα ἀπὸ ἐκεῖ· τὸ διάβασα, τὸ ξαναδιάβασα, ἄλλα, νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, δὲν τὸ χορταίνω· ὅλο νὰ τὸ διαβάζω θέλω, ὅλο νὰ τρέχω, ὅλο καὶ νὰ λέω· πηγαίνω ἐδῶ, πηγαίνω ἐκεῖ καὶ πούθεν δὲν στέκουμαι· ὅλη τὴν ἡμέρα δὲν ἤρα λαρομὸ, δὲν ἤρα ἀνάπαυσι.

Μὴ ἀπὸ τὲς πολλὰς, καθὼς περνοῦσα μπροστὰ ἀπὸ τὸν καθρέφτη, πέσανε τὰ μάτια μου μέσ'· καθὼς εἶδα τὸ πρόσωπό μου, κάθισα λιγάκι καὶ κυττάχθηκα· παρατήρησα πῶς ἔλαμπε τὸ πρόσωπό μου, πῶς ἀστράφτε στὴν ἀσπράδα καὶ στὴν κοκκινάδα σὺν καὶ πρῶτα· χαμογέλασα λιγάκι καὶ εὐχαριστήθηκα πολὺ, γιατί ὅλες αὐτὲς τὲς ἡμέρες εἶχα χάσει τὴν ὄψι μου· ἓνα ζάρωμα καὶ μιά κιτρινάδα ἔβλεπα πάντοτε, ὅσες φορές κύτταζα τὸ πρόσωπό μου στὸν καθρέφτη· εἶχα χάσει τὴν πρώτη δροσιά, τὴ πρώτη θραφτερωσύνη, εἶχα χάσει τὴ παρθενικὴ ροδοκοκκινάδα, καὶ αὐτὸ μὲ στενοχωροῦσε πάρα πολὺ.

Αὐτὴν τὴν ὥρα ζήτησα νὰ ξαναδιαβάσω τὸ γράμμα, καὶ καθὼς ἔβαλα τὸ χέρι μου στὸν κόρφο γιὰ νὰ τὸ πάρω, ἐννοιωτὰ τὴν καρδιά μου ποὺ χτύπαε δυνατὰ, σὺν ὅταν ἦσαν σιμά μου, στὸ πλάι μου· ἔτσι χτύπαε καὶ τότε καὶ ἔτσι ἔτρεμε καὶ τὸ κορμί μου· τὸ χτύπημα δυνάμωνε, καὶ ἡ τρεμούλα δὲν ἔπαυε, ὅσο ποὺ μοῦφεραν μιά λιγουμάρα· τότε κάθισα σὲνα κάθισμα ποὺ βρέθηκεν ἐκεῖ ἀπέναντι στὸν καθρέφτη· ἀκούμνησα τὸ κεφάλι μου στὸ δεξιὸ χέρι καὶ ἔμεινα ἐκεῖ κυττάζοντας μέσ' στὸν καθρέφτη, καὶ στὴ στιγμὴ ἀφῆρέθηκα σὲ σκέψεις· πρώτη-πρῶτη μοῦ ἦλθεν εἰς τὴν φαντασί μου ἡ εἰκόνα σου· ἔφερα ὁλοζώντανη στὸ νοῦ μου τὴν λεβεντιά σου, τὰ θραφτερὰ νειάτα σου, ὅλα τὰ κάλλη σου, ὅλες τὲς χάρες σου μία-μία· καὶ ὅσο τὰ φαντάζομαι, ὅσο περισσότερες φορές τὰ ξαναπερνοῦσα ἀπὸ μπροστὰ μου, τόσο γλυκύτερες, τόσο ἀπολαυστικώτερες μοῦ φαίνονταν αἱ εὐτυχισμένες ἐκεῖνες στιγμὲς· ἄ, νῆταν ὅλη ἡ ζωὴ ἓνα τέτοιο ὁλόγλυκο ὄνειρο;

Ἀξαφνὰ μὲ ξύπνησαν ἀπὸ τὸ ὄνειρό· αὐτὸ αἱ φωνὲς τοῦ πατέρα· τὸν ἔχομεν ὀλίγο ἄρρωστο καὶ θέλει μόνον ἡ μάνα νὰ τὸν φέρη γύρα· ὅ,τι νὰ χρειάζεται πάντα ἀπὸ αὐτὴν τὸ ζητάει, καὶ τὸ χειρότερο ποὺ δὲν τὴν ἀφήνει διόλου νὰ φύγῃ ἀπὸ κοντὰ του· ξέρεις τί ἀγάπη ποὺ τῆς ἔχει ἀκόμη; τὴν θέλει νὰ τὴν ἔχη πάντα ἐκεῖ σκαλωμένη, καὶ νὰ τὴν σηκώνει χίλιες βολὲς τὴν ὥρα· ἀλλὰ ἠμπορεῖ τώρα

γρήγα γυναῖκα αὐτὴ νὰ σηκώνηται κάθε λίγο καὶ λιγάκι σὺν μικρὸ κοριτσάκι; καὶ ἔτσι ἀρχίζει ἡ γκρίνια· φωνάζει ὁ πατέρας, φωνάζει αὐτὴ· σὲ λίγο εἶνε πάλι ἀγαπημένοι, ἀδελφωμένοι, ὅσο νὰ ξαναχρῆσιν πάλι τὰ ἴδια· ποῦθε ἀρχινάει καὶ ποῦ καταντάει ὁ ἄνθρωπος;

Σὲ ἀσπάζομαι στὰ χεῖλη

Ἡ γυναῖκά σου
Βίσιω

ΓΡΑΜΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

26 7)βρίου 1898

Λεβέντη μου,

Ὅλες αὐτὲς τὲς ἡμέρες κρυφογελάω μέσ' μου μὲ τὲς γειτόνισές μας· ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποῦλθε τὸ γράμμα μὲ βλέπουν γελοῦμενη, χαρούμενη, νὰ λάμπω μὲ τὰ κάλλη μου ὅλη τὴν γειτονιά, καὶ ζουζουρευθήκανε, ζητᾶνε νὰ εὗρουν πῶς καὶ γύρισαν ἔτσι ἄξαφνὰ· μὲ εἶχαν συνηθίσει τόσες ἡμέρες τώρα, ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς φεύγας σου, ἀμίλητη, πικραμένη, σεκιετισμένη καὶ παραξενεμένη· ὅσες φορές θὰ μὲ ἴδουν καὶ θὰ κρυφομιλήσουν, καὶ θὰ μουρμουρίσουν· τί περίεργος ποῦ εἶνε καὶ αὐτὸς ὁ κόσμος; πάντα θέλει νὰ βρεῖται σὲ κουβέντα· τόχω πάντοτε παρατηρήσει πῶς ὅπου καὶ ἂν πάω, οὐλοῦθε τὰ μάτια γυρίζουν ἀπάνω μου, καὶ ἀπὸ πίσω μου ὅλο κρυφομιλήματα, ὅλο σούσουρα πάντα ἀκούω.

Πολλὲς βολὲς ποῦ ἀκούω νὰ λένε ξάστερα· τί νειάτα ποῦ ἔχει αὐτὴ ἡ νέα;—τί κρίμα νὰ τὴν ἀφήσῃ ὁ ἄντρας τῆς τόσῃ γρήγορα καὶ νὰ φύγῃ;—αὐτὰ ἔχουν τὰ μέρη μας, ἔτσι φθεῖρονται τὰ νειάτα μονάχα των·—θαλθῇ τὴν ἀνοιξὶ ὁ ἄντρας τῆς; ρωτάει ἡ μία,—δὲν τὸ πιστεύω νὰ βγῇ ἐφέτος, ἀπαντᾷ ἡ ἄλλη, ἔτσι μόνον τῆς θὰ περάσῃ ἡ καὶ μὲνη.

Ὅλο τέτοια λόγια, τέτοιες κουβέντες ἀκούω ἀπὸ πίσω μου, καὶ δὲν βλέπω τὴν ὥρα πότε νὰ γυρίσω στὸ σπῆτι· κατασεκιετίζομαι ὅσες φορές θὰ ἔβγω ἔξω· μὲ στενοχωροῦν πολὺ αὐτὲς αἱ κουβέντες, καὶ ὅταν γυρίζω στὸ σπῆτι μὲ βάζουν πάντα σὲ σκέψη· τὰ σκέπτομαι, ὅσα ἀκούω, τὰ ξανασκέπτομαι, καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ τὰ φύγω ἀπὸ τὸν νοῦν μου.

Ἀπὸ τὲς σκέψεις αὐτὲς γρήγορα ξεπέφτω στὲς ὀλίγες ἡμέρες ποῦ περάσαμε μαζί, ἀπὸ τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου ὡς τὴν ἡμέρα ποῦ ἔφυγες· αὐτὲς βρίσκω ξελάφρωμα καὶ γελάει λίγο τὸ χεῖλι μου· θυμάμαι ὅταν μᾶς περνεσ ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μᾶς περνεσ σιγὰ-σιγὰ στὴν ἀγκαλιά σου· ἐκεῖ δὲν ἀργοῦσα νὰ νοιώθω στὰ ἀφράτα μάγουλά μου ὅλη τὴν δροσιά ἀπὸ τὰ χεῖλη σου, καὶ ὅλη τὴν φωτιὰ τῆς καρδιάς σου· ἐγὼ δὲν ἔλεγα τίποτε· ἡ μεγάλη φλόγα τῆς ἀγκαλιάς σου μὲ βούδωνε· ἤμουν ἀνίκητη γιὰ τὸ παραμικρὸ· ὁλόβουλη ἤμουν παραδομένη στὴν ἀπόλαυσιν τῶν χειρῶν σου, στὴν ἡδονὴ τῶν χειλέων σου· μεθυσμένη μέσ' στὴ γλυκύτερη εὐτυχία, μέσ' στὸν πραγματικώτερο παράδεισο, μόνον τὰ δυνατὰ χτυπήματα τῆς καρδιάς σου ἀκούω, μόνον στὰ ὁλόγλυκα, στὰ ὁλόθερμα λόγια σου πρότεχα· μοῦ φαίνεται σὺν νὰ σὲ βλέπω ποῦ ἀφῆνες ἀπότομα τὸ φίλημα γιὰ νὰ μοῦ λέγῃς λόγια φλογερὰ, λόγια γεμάτα πάθος· τὰ λόγια αὐτὰ, αἱ εὐτυχισμένες αὐτὲς στιγμὲς ῥίψαν βαθεῖα στὴν καρδιά μου καὶ δὲν θὰ τὲς λησμονήσω ποτέ· θὰ θελήσῃ τάχα ἡ τύχη νὰ μᾶς χάρισῃ καὶ ἄλλες τέτοιες ἡμέρας;

Θυμάμαι πόση φροντίδα ἔβαλα γιὰ νὰ τὸ κατορθώσω νὰ βρεθῶμε μόνον, κατὰμονοι καὶ νὰ ἀφήσωμε τὲς καρδιὲς μας νὰ ἀπολαύσουν τὴν τροφὴν των, νὰ γιάνουν τὸ πάθος των· καὶ ὅταν τὸ κατορθώσαμε, ὅταν ζύγωναν αἱ δύο πονεμένες μας καρδιὲς, ἦταν ἀδύνατον νὰ συγκρατηθῶν· ῥίχνονταν ἀκράτητες στὴν ἀπόλαυσιν· θυμάσαι, Γεώργιο μου, τὲς στιγμὲς ἐκεῖνες; θυμάσαι πόση δύναμις, πόση φωτιὰ ἔχουν τὰ νειάτα μέσ' των;

Σὲ ἀσπάζομαι στὰ χεῖλη

Ἡ γυναῖκά σου
Βίσιω

ΓΡΑΜΜΑ ΤΡΙΤΟ

2 8)βρίου 1898

Γλυκιὰ μου ἀγάπη,

Τὸν πατέρα τὸν ἔχομε καλλίτερον· εἶνε καλὰ, πῆς, τώρα· σηκώνεται ἄπου-κάπου καὶ φέρνει γύρα μέσ' στὸ σπῆτι· ἀλλὰ τρέμουν τὰ πόδια του μὲ τὸ στασιὸν στέκεται ὀρθός· καὶ ὅμως πάντα ἀποζητᾷ νὰ σηκώνηται, πάντα θέλει νὰ περπατᾷ, ἂν καὶ βλέπει πῶς μὲ μεγάλη δυσκολία τὸ κατορθώνει.

Σεκιετίζεται πολὺ χάμου, περισσότερο γιὰτὶ δὲν βρίσκει κουβέντα· ἡ μάνα βαρύνεται νὰ κάθεται ὅλο σιμά του· καὶ βρίσκει ἀφορμὴ καὶ φεύγει ἀπὸ ἐκεῖ· ὅταν λοιπὸν μένει μόνος του, ἀρχίζει καὶ φωνάζει· ἀλλὰ σήμερα εἶχε κουβέντα· ἦλθεν ἡ θεία Ἑλένη, καὶ περάσανε μαζί ὅλο τὸ δειλινὸ· τὰ πᾶνε ἔτσι καὶ ἔτσι· ἔμεινε ἡ καὶ μὲνη πῶς εἶχαμε γράμμα καὶ ἦλθε νὰ μᾶς εὐχηθῇ· ὅταν ἐρχόντανε, ἐγὼ ἤμουν στὴν πόρτα καὶ ἔμα τὴν εἶδα ἀρχίσε νὰ χτυπάει δυνατὰ ἡ καρδιά μου· τὰ σάστιστα καὶ δὲν μπόρεγα νὰ τῆς μιλήσω· θυμάσαι τὴν παραμονὴ τῆς φεύγας σου ποῦ μᾶς ἤρε μονάχους στὸν οὐντὰ;

Ἐκείνη τὴν ὥρα κατορθώσαμε νὰ βρεθῶμε μόνον· γιὰτὶ ἀπὸ τὸ πρῶτον εἶχαμε ἐπισκέψεις· μόλις βρέθηκα μόνον ἀπέναντί σου, σπῆισα ἀπὸ τὸ χέρι μὲ βία, καὶ, σ' ἀγαπῶ, Γεώργιο μου, σ' ἀγαπῶ σοῦ εἶπα·—τρέμω ὁλόβουλος, Βάσιω μου, δὲν μὲ βλέπεις; μοῦ εἶπες σύ· καὶ ἀλήθεια ἔτρεμες· ὅταν ἔβαλες ἀπάνω στὸν ὄμο μου τὸ ἄλλο σοῦ χέρι, ἀνατινάζονταν ὁλόερο· μὲ τᾶλλο χέρι κρατοῦσες τὸ δικό μου, καὶ ὁλόβου ποῦ εἵμασταν ἐπιάσαμε τὴν κουβέντα:

—Θὰ φύγῃς, Γεώργιο μου, θὰ πᾶς μακριὰ στὰ ξένα.

—Θὰ σάφήσω, ταίρι μου, στὸ γύρο καὶ στὴν παγωνιά.

—Ἀγάπα με στὰ ξένα, Γεώργιο μου, στέλνε μου λόγια γλυκά.

—Μέσ' στὴν καρδιά σου, ταίρι μου, τῆρα τὰ θερμὰ φιλιὰ μου.

—Μὲ σφάζει ἡ ματιὰ σου, Γεώργιο μου.

—Τὰ χεῖλη σου μὲ ἀλλαλαίζουν, ταίρι μου.

—Τὸ χαμόγελό σου μ' ἀρρωσταίει, μὲ παραδέρνει, Γεώργιο μου.

—Ἡ ἀσπράδα τοῦ λαιμοῦ σου μὲ λιγώνει, μοῦ παίρνει τὴ λαλιά, ὁλόγλυκό μου ταίρι.

—Νὰ, λάμπει ὁ ἥλιος.

—Νὰ, λαμποκοποῦν τὰ παχουλὰ σου μάγουλα.

—Ἀστράφτουν τὰ μάτια σου, ἀγάπη μου, βγάζουν φωτιές.

—Φουφουρίζουν οἱ κόρφοι σου, Βάσιω μου, σπαρταρᾶνε ὁλόενα.

Τὴν στιγμὴ αὐτὴ ἀκούσαμε πατήματα· ἀμέσως χωρήσαμε καὶ οἱ δύο· σὺ πῆρες αὐτὴν καὶ μείνατε στὸν οὐντὰ, καὶ ὁμιλοῦσατε· ἐγὼ κατέβηκα πῆγα στὸ ἄλλο δωμάτιο καὶ μάζενα τὰ ροῦχά σου· ἐκεῖ μὲ πῆρε τὸ παράπονο καὶ ἀρχίσα νὰ κλαίω· ὅσῃ περισσότερο ἔκλαια, τόσῃ περισσότερο ἤθελα νὰ κλαίω· μοῦ φαίνονταν πῶς μὲ τὸ κλάμμα ἐλαφρύνει, πῶς μοῦ περνοῦσε κάπως ὁ πόνος· ἀλλοίμονον ὅταν περιμένη κανέναν νὰ ξαλαφρώνῃ τοὺς πόνους του μὲ τὰ πολλὰ δάκρυα.

Σὲ φιλοῦ στὰ μάτια

Ἡ γυναῖκά σου
(Ἐπεταὶ συνέχεια)

ΣΩΤΗΡΙΟΣ Κ. ΚΟΡΤΣΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ἡ Ἑλλὰς. Βαῖδεκαρ.

Τέλειος ὁδηγὸς τῆς Ἑλλάδος ὡς ἐρχόμενος εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ μὴ χάσῃ οὔτε εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἢ εἰς τὸς Πάτρας, ἢ τὴν Κέρκυραν, ἢ τὸς Ἀθήνας ἢ ὅπου δῆποτε τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ νὰ γνωρίζῃ αὐτὴν ἱστορικῶς, τοπογραφικῶς, γεωγραφικῶς, μὲ τὰ μυστεῖα τῆς, τὰ ἀρχαῖα καὶ νῦν κτίρια τῆς, τὰς τιμὰς τῶν ξενοδοχίων, σιδηροδρόμων, ἀμαξῶν κλπ., τὰ πάντα ἐν ἐνὶ λόγῳ.

Τιμᾶται χρυσόδετος 5 δραχμῶν διὰ τὸ ἐσωτερικόν καὶ 5 φράγκων διὰ τὸ ἐξωτερικόν,